

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради
від 31.08.2023 року Протокол №7

ЗАТВЕРДЖЕНО

та введено в дію наказом ректора
ПВНЗ «ХММУ»
від 31.08.2023 року № ВС-125

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕПОЗИТАРІЙ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Харків, 2023 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про репозитарій Приватного вищого навчального закладу «Харківський міжнародний медичний університет» (далі – ПВНЗ «ХММУ») (далі – Положення) визначає основні поняття, призначення, склад і структуру репозитарію, а також регламентує основні засади організації та управління репозитарієм ПВНЗ «ХММУ» (надалі – «Репозитарій»).

1.2. Репозитарій – відкритий електронний архів ПВНЗ «ХММУ», що накопичує, зберігає та надає вільний доступ у режимі онлайн до електронних версій наукових, навчальних та навчально-методичних праць спільноти університету.

1.3. Репозитарій є електронною складовою документного фонду бібліотеки ПВНЗ «ХММУ».

1.4. В цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору;

автор електронного документа – фізична або юридична особа, яка створила електронний документ відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;

академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації;

архівна колекція – це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність та об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо);

виключне право – майнове право особи, яка має щодо твору авторське право і (або) суміжні права на використання об'єктами лише нею, і на дозвіл чи заборону на використання ними іншим особам у межах терміну відповідно Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

виняткове право – це майнове право. Виняткове право може належати одному або кільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд дозволяти або забороняти іншим особам послуговуватися результатом інтелектуальної діяльності;

відкритий доступ (ВД) – розміщення в мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволено правовласниками всім охочим без обмежень та будь-коли; відтворення – виготовлення одного або більше примірників твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер;

власник інформації – фізична або юридична особа, якій належить право власності на інформацію відповідно до Закону України «Про захист інформації»;

депонування – розміщення твору в Репозитарії;

депозитор – особа, яка здійснює архівування матеріалів у репозитарії;

Договір приєднання – Договір, умови якого визначені ПВНЗ «ХММУ», і який може бути укладений лише після приєднання автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропоновувати своїх умов договору (ч. 1 ст. 634 Цивільного кодексу України);

доступ до інформації в системі – отримання можливості користувачем обробляти інформацію в системі (Закон України «Про захист інформації»);

інтелектуальні права на твір – це виняткове право й особисті немайнові права;

наукове видання – видання, що містить результати теоретичних та експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятки культури та історичні документи;

невиключне право – власник авторського права на твір передає іншій особі право користуватися твором певним способом і у визначених межах. При цьому за особою, яка передає невиключне право, зберігається право на користування твором і на передачу невиключного права на користування твором іншими особами;

оприлюднення (розкриття публіці) **твору** здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, за якої твір уперше стає доступним для широкого загалу завдяки опублікуванню, публічному виконанню, публічній демонстрації, публічного сповіщення тощо;

опублікування твору, фонограми, відеограми – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав на надання доступу до них через електронні системи інформації так, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця й будь-коли за власним вибором;

організація управління репозитарієм – організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку;

особисті немайнові права автора є право визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності; авторства, право на ім'я, на недоторканість твору, на оприлюднення твору, перешкоджання будь-якому зазіханню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності (ст. 423 «Цивільного кодексу України»), заборона згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитись анонімом; обрання псевдоніма, зазначення і вимога зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі (ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права»);

право власності – це врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування й розпорядження майном. Об'єктами права власності громадян є твори науки, літератури та мистецтва, відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, знаки для товарів і послуг та інші результати інтелектуальної праці; примірник твору – копія твору, виконана в будь-якій матеріальній формі;

публікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми у сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми;

репозитарій – відкритий електронний архів, що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ засобами Інтернет-технологій до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення ПВНЗ «ХММУ» визначеної установи.

розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав – будь-яка дія, завдяки якій об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, у тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки так, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів із будь-якого місця й будь-коли за власним вибором;

службовий твір – твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем;

співавтори – особи, спільною творчою працею яких створено твір;

суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до Цивільного кодексу, іншого закону чи договору;

твори – це інтелектуальні продукти, створені авторами в результаті творчої діяльності за особистої ініціативи, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків:

- літературно письмові твори – книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо;
- ілюстрації, карти, плани, ескізи та пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки;
- аудіовізуальні твори;
- твори образотворчого мистецтва;
- фотографічні твори;
- інші твори, представлені в електронній (у тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер;

частина твору – нею можна користуватися самостійно, у тому числі й оригінальною назвою твору, розглядається як твір й охороняється відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

1.5. Найменування Репозитарію.

Повна офіційна назва: українською мовою – Репозитарій ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет»;

англійською мовою – Repository of PINE «Kharkiv International Medical University».

1.6. Скорочена назва:

українською мовою – Репозитарій ПВНЗ «ХММУ»;

англійською мовою – KhIMURep.

Адреса Репозитарію в Інтернеті: <https://dspace.khimu-library.com.ua>

1.7. Репозитарій формується та функціонує відповідно до чинного законодавства, локальних нормативних актів ПВНЗ «ХММУ»:

- Цивільний кодекс України;
- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закон України «Про видавничу справу»;
- Закон України «Про авторське право і суміжні права»;
- Закон України «Про Національну програму інформатизації»;
- Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»;
- Закони України «Про кінематографію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм»;
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах»;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- Положення про Національний репозитарій академічних текстів: затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 541 від 19.07.2017;
- Регламент роботи Національного репозитарію академічних текстів: затверджено наказом Міністерства освіти і науки України N 707 від 04.07.2018;
- ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 СІБВС. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;
- ДСТУ 8302-2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання;
- ISO 9001:2015. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України;
- Політика у сфері якості та Політика забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ПВНЗ «ХММУ»
- Дане Положення.

2. Призначення, завдання та функції Репозитарію

2.1. Призначення Репозитарію – сприяти розвитку медичної та суміжних наук і освіти в Україні та світі шляхом створення, накопичення, систематизації, зберігання та збереження в електронному вигляді, а також надання через Інтернет відкритого доступу до інтелектуальних продуктів академічної спільноти українському та світовому науково-освітньому товариству.

2.2. Основні завдання Репозитарію:

- створення організаційної, технічної та інформаційної інфраструктури для централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді наукових, освітніх та навчально-методичних документів ПВНЗ «ХММУ», а також їх поширення в мережі Інтернет у відкритому доступі.
- забезпечення місця і способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяння зростанню популярності університету;
- збільшення наукометричних показників (цитовання наукових публікацій, h-індекс тощо) працівників університету шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою мережі інтернет;
- створення надійної і доступної системи обліку публікацій навчальних і наукових творів кафедр і окремих працівників.

2.3. Основні функції Репозитарію:

- наукова, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
- освітня, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- довідково-інформаційна, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з медицини та інших галузей знань;
- кумулятивна, що спрямована на поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронним и копіями друкованих видань, та їх збереження.

3. Управління Репозитарієм

3.1. Безпосереднє керівництво Репозитарієм здійснює завідувач бібліотеки.

3.2. Координатором і методичним центром функціонування Репозитарію є бібліотека. Технічну та програмну підтримку, функціонування програмних засобів забезпечує системний адміністратор.

3.3. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, коло осіб, які можуть розмішувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує бібліотека.

3.4. За потребою до роботи з Репозитарієм залучаються працівники інших підрозділів університету, завідувачі кафедр тощо.

4. Принципи та політики створення і функціонування Репозитарію

4.1. Загальні принципи створення Репозитарію:

- Репозитарій не є видавцем. Репозитарій є онлайн-архівом;
- документи, що розміщуються в Репозитарії, мусять повністю або частково бути створеними чи фінансованими ПВНЗ «ХММУ», будь-яким його підрозділом, співробітниками, здобувачами вищої освіти,

докторами філософії;

- хронологічні рамки для Репозитарію не встановлюються;
- із розвитком Репозитарію всі політики можуть переглядатися та змінюватися.

4.2. Зміст Репозитарію.

- Репозитарій є універсальним за змістом інституційним відкритим електронним архівом, що представляє ПВНЗ «ХММУ»;
- документи, що розміщуються в Репозитарії, мають бути наукового, дослідницького, освітнього чи методичного змісту.
- тематичний склад Репозитарію визначається відповідно до наукового і навчального процесів університету.

4.3. Рекомендовані для розміщення такі документи:

- статті, монографії, підручники, лекційні і методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали науково-практичних заходів (препринти або постпринти), що відбуваються на базі ПВНЗ «ХММУ» чи організовані окремими підрозділами університету;
- наукові публікації працівників університету, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництва;
- автореферати дисертацій та дисертації, що захищені працівниками ПВНЗ «ХММУ» та здобувачами наукових ступенів (незалежно від основного місця їх роботи).

4.4. Репозитарій створюється за допомогою багатомовного програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного університету, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний Репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

4.5. Репозитарій не має обмеження за видами електронних ресурсів – це будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні зображення, електронні відео та звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа ресурси тощо.

4.6. Репозитарій поповнюється інформаційними документами шляхом передачі первинного документа до бібліотеки університету. Автор подає до бібліотеки електронний формат наукової праці, що зчитується комп'ютером, а бібліотекар, що відповідає за наповнення репозитарію здійснює бібліографічний опис документа, позначає назву файла і через програмне забезпечення актуалізує документ.

4.7. Наукові публікації, що передаються до репозитарію, повинні мати заголовки, прізвища авторів, анотацію (якщо вона є) мовою оригіналу та ключові слова українською та англійською мовами. Бібліографічний опис – мовою оригіналу для раніше опублікованих матеріалів.

4.8. Обов'язково розміщують у репозитарії видання, рекомендовані до друку Вченою радою університету та (або) при повному чи частковому фінансуванні університетом в інших видавництвах. Автори заздалегідь повинні повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує університет, у тому числі і щодо розміщення наукових видань у електронному репозитарії, враховуючи вищезазначене під час укладання угод з видавництвами. У разі існування угод з видавцями, що унеможливають розміщення у електронному репозитарії повного твору, архівується препринт або його описова частина (бібліографія, анотація), а також (за відсутності заборони з боку видавця) перша сторінка твору з посиланням на ресурс зберігання документу.

5. Авторський договір

5.1. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» вільний доступ до репозитарію не скасовує норм авторського права. Особисті права автора зберігаються за ним незалежно від способу наукової публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно подаючи свою наукову працю (книгу, монографію, підручник чи навчальний посібник, статтю тощо) до електронного репозитарію університету, підтверджуючи тим самим своє бажання про розміщення.

5.2. Автор має право підписати Авторський договір про передачу ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет» на безоплатній основі права на використання власного твору:

- для внесення твору в електронний репозитарій;
- відтворення твору чи його частин в електронному форматі, без змін змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу чи в авторизованому режимі в мережі Інтернет.

5.3. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у Репозитарії він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

5.4. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у Репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

5.5. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

5.6. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів

приймає умови цього договору при розміщенні такого твору у Репозитарії.

5.7. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

5.8. Твір не може бути розміщений у Репозитарії, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

5.9. Повну відповідальність за якість розміщених в Репозитарії творів і достовірність поданої інформації несе автор.

5.10. Авторське право на матеріали, розроблені професорсько-викладацьким складом ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет» для організації освітнього та наукового процесів та наукові праці, що вийшли друком є власністю університету відповідно до порядку виконання педагогічного навантаження, індивідуального плану роботи та оплати праці викладача.

5.11. Підписуючи Авторський договір про передачу немайнових прав на використання статті автор заповнює реєстраційну форму, розміщену на головній сторінці Репозитарію.

5.12. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у Репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора.

6. Збереження документів у Репозитарії.

6.1. Період збереження документів у Репозитарії є необмеженим.

6.2. Документи в Репозитарії зберігаються із використанням найкращих практик управління даними, цифрового збереження та регулярного резервного копіювання файлів.

6.3. Репозитарій забезпечує довготривалу можливість прочитання та доступність документів. За необхідності документи можуть бути переведеними в нові формати файлів.

6.4. Відкликання примірників з Репозитарію.

- примірники, розміщені в Репозитарії, вилучати не дозволяється за винятком окремих випадків;
- відклики можуть ініціюватися лише авторами, власниками авторських прав або бібліотекою;
- усі запити на відклики проходять через завідувача бібліотеки;
- причиною відклику можуть бути: низький науковий або освітній рівень, правила видавця, доведене порушення авторських прав, плагіат або фальсифікація досліджень, національна безпека тощо;

6.5. Закриття Репозитарію.

У випадку закриття Репозитарію база даних переноситься до іншого архіву.

7. Прикінцеві положення

7.1. Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.

7.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.